

Plângerile lui Ieremia - Comentarii Jean Koechlin

Plângerile lui Ieremia exprimă durerea profetului în fața evenimentelor relatate în cel din urmă capitol al cărții sale: este vorba de luarea și de distrugerea Ierusalimului de către armata lui Nebucadnezar. Ca oricare dintre profeții, și aceasta țintește dincolo de împrejurările în care a fost consemnată, astfel că, prin aceste capitole, Duhul ne poartă până la „necazul cel mare” prin care va trebui să treacă Israel. Este impresionant să vedem cum Ieremia, deși nevinovat într-un mod personal, suferă cel mai mult din cauza umilirii Ierusalimului și se identifică cu poporul aflat sub judecata lui Dumnezeu. Nenorocirile pe care nu contenise să le vestească, și pe care poporul nu voise să le creadă, acum i-au ajuns. Un altul n-ar fi scăpat prilejul să le spună: V-am prevenit! De m-ați fi ascultat...! Slujitorul lui Dumnezeu însă nu caută să triumfe prin aceasta. Dimpotrivă! Ierusalimul, care în ziua necazului său n-a găsit pe nimeni care să-i vină în ajutor (v. 7; Isaia 51.18,19), pe nimeni care să-i aducă mângâiere (v. 2,9,17,21), va avea în Ieremia (simbol al Domnului Hristos) pe cel mai credincios prieten, pe cel mai zelos mijlocitor (Proverbe 17.17).

„Nu este nimic aceasta pentru voi toți care treceți pe cale?”, strigă Ierusalimul copleșit de nenorocire (v. 12). De câte ori nu trecem și noi nepăsători pe lângă suferința altuia! (v. 21). De câte ori nu pierdem ocaziile de a exprima un crâmpel de simpatie! Să-l cerem Domnului să ne dea inimi mai sensibile, pentru a putea înțelege mai bine necazurile celor din jur și pentru a le aduce, din partea lui Dumnezeu, o mângâiere autentică. În fața acestei dureri fără seamăn, pricinuită de mânia lui Dumnezeu, cum să nu ni se îndrepte gândurile spre cruce? (v. 12). Domnul Hristos însă nu făcuse nimic care nu trebuia făcut, în timp ce, prin gura lui Ieremia, Ierusalimul recunoaște, asemeni tâlharului, că merita din plin ceea ce i se întâmplase (v. 18; Luca 23.41). Vedem parcă mulțimea celor care treceau pe lângă Mântuitorul crucificat... (Matei 27.39). Printre acei trecători se aflau – și sunt și astăzi în prezența crucii – oameni dușmănoși, batjocoritori, dar, mai presus de toate, indiferenți. Unora ca aceștia li se adresează o astfel de întrebare. Drag prieten, pentru mântuirea ta erau suferințele Domnului Isus. Rămâi tu indiferent în fața lor? Chiar nu înseamnă ele nimic pentru tine?

În cap. 1, cei considerați responsabili pentru nenorocirile Ierusalimului erau vrăjmașii, în timp ce, de aici înainte, tot ceea ce se întâmplă este privit ca lucrarea Domnului și numai a Lui. Să învățăm și noi să-L recunoaștem pe Cel care ne disciplinează ... uneori pentru a ne pedepsi, dar întotdeauna cu scopul de a ne binecuvânta în final. De aceea, în loc să ne oprim la mijloacele pe care Dumnezeu le folosește în acest scop – probleme cu sănătatea, cu banii, dificultăți apărute la locul de muncă... – sau să căutăm să scăpăm de ele cât mai curând posibil, să ne smerim sub mâna puternică a lui Dumnezeu și să aruncăm asupra Lui îngrijorările noastre, pentru că El însuși îngrijește de noi (1 Petru 5.6,7). Ierusalimul își trece în revistă întregul dezastru: împăratul, preoții și profeții săi sunt fie luați robi, fie masacrați; ceremoniile solemne sunt desființate; zidurile, surpate. Nimic n-a fost cruțat, nici chiar lucrurile cele mai sfinte: altarul și Locul Sfânt au fost pângărite (cap. 1.10), devastate, iar obiectele de preț, duse în Babilon. Până și chivotul însuși, „așternutul picioarelor Sale” (v. 1; Psalmul 132.7), împreună cu legea dinăuntru (v. 9; 1 Împărați 8.9), a dispărut pentru totdeauna, ca semn că Dumnezeu a rupt relațiile cu poporul Său vinovat.

Ce mare este dezolarea profetului în fața tabloului zugrăvit de versetele anterioare! Lacrimile îi curg fără oprire la vederea acestei „ruine întinse ca marea” (v. 13). Și Domnul Isus a plâns Ierusalimul, pentru că El cunoștea mai dinainte care vor fi pentru cetatea vinovată consecințele respingerii Sale (Luca 19.41...). Cu toate că împăratul, căpeteniile, preoții, profeții mincinoși (v. 14) și majoritatea poporului își meritau loviturile care cădeau asupra lor, erau totuși mulți care sufereau fără să fi fost răspunzători în mod direct: prunci murind de foame, bătrâni și copilași căzând pe străzi, leșinați de foame (v. 11,19,21). Cu toate acestea, Ieremia nu ridică niciun „de ce”, ci se așază „la spărtură”, în favoarea poporului pe care-l iubea. Versetele 15 și 16 îi prezintă din nou pe cei care „trec pe cale”. La aceștia nu mai este vorba acum doar de indiferență, ca în cap. 1.12; de astă dată ei „clatină din cap”, „scrâșnesc din dinți”, privesc cu nerușinare, aruncă insulte, varsă dispreț. Domnul Isus, Sfânta Victimă, a cunoscut în timpul ceasurilor de pe cruce toate aceste manifestări ale răutății oamenilor (vezi Psalmul 22.7,8; Psalmul 35.21).

Odată cu cap. 3 ajungem în inima acestei cărți mici și totodată în adâncul deznădejdiei profetului. Deși nu era vinovat, totuși Ieremia ia în mod personal asupra lui nelegiuirile poporului său, de vreme ce privește pedeapsa ca abătându-se numai asupra sa: „Eu sunt omul care a văzut suferința sub nuiuaa mâniei Lui...” (v. 1). El îl reprezintă astfel pe Domnul Isus împlinind ispășirea pentru păcatele noastre. Suferințele îndurate pe cruce din partea omului, despre care ne amintesc v. 14 și 30 (comp. cu Psalmul 69.12 și cu Isaia 50.6), au fost urmate, în cele trei ore de întuneric, de suferințe pricinuite de Dumnezeu, când era tratat așa cum o cerea păcatul. Aceste expresii înfiorătoare ale mâniei au fost în întregime partea Mântuitorului (comp. v. 8 cu Psalmul 22.2). Și totuși încrederea și speranța Sa nu L-au părăsit nicio clipă, în timp ce pe Ieremia acestea l-au abandonat (v. 18). Începând însă cu v. 21, cel întristat caută ajutor chiar la Acela care îl lovește. Atunci credința sa, în supunere și speranță, îl ajută să descopere minunatele mângâieri ale Domnului, care „sunt noi în fiecare dimineață” (v. 23).

Pentru ca încercarea să nu ne determine niciodată să punem la îndoială dragostea lui Dumnezeu, profetul se grăbește să adauge că „El nu necăjește, nici nu întristează cu plăcere pe fiii oamenilor” (v. 33). Cu cât mai mult pe cei care sunt răscumpărații Săi! 1 Petru 1.6 confirmă că o face doar „pentru puțin (timp)” și numai „dacă trebuie”. Totuși, încercarea este adesea necesară pentru a zdrobi voința noastră proprie, când o lăsăm să se dezvolte. „Este bine pentru om să poarte un jug în tinerețea lui” (v. 27) se poate aplica la ascultare chiar când este vorba să fie în copilărie: a învăța supunerea în casa părintească înseamnă a ne pregăti să acceptăm apoi, în întreaga viață, autoritatea Domnului. Încercarea este deseori pentru noi și o ocazie de a ne întoarce ochii spre noi înșine și de a ne analiza: „Să ne cercetăm căile noastre și să le încercăm...” (v. 40). Vom putea recunoaște în felul acesta, împreună cu psalmistul: „Este bine pentru mine că am fost smerit” (Psalmul 119.71). „Ne-ai făcut gunoi și lepădătură în mijlocul popoarelor” (v. 45). Pavel va folosi și el aceeași comparație, dar nicidecum pentru a se plânge (1 Corinteni 4.13), pentru că serviciul pentru Evanghelie și iubirea pentru sfinți îi permiteau să accepte de bunăvoie această condiție.

Ne amintim de groapa oribilă în care Ieremia a fost aruncat de către cei care îi erau „vrăjmași ... fără motiv”. Aceasta a inspirat v. 52 și următoarele și ilustrează groaza morții în care Mântuitorul nostru, de partea Sa, a intrat într-un mod real (vezi și Iona 2.3). Versetele 55-58 pot fi însă experiența oricărui care geme sub povara păcatelor sale și ajunge să înțeleagă ce a făcut Domnul pentru el. Capitolul 4 pune în contrast starea actuală a Ierusalimului cu cea pe care o avusese înainte. În timp de prosperitate, totul avea aspectul cel mai strălucitor. Fiii Sionului erau „comparați cu aurul fin” (v. 2); dar, să remarcăm, doar „comparați cu aurul fin”, nu și „echivalenți”, pentru că, atunci când

Încercarea a venit peste ei, precum focul aurarului, totul a fost mistuit acolo, în timp ce un aur autentic ar fi trebuit să reziste victorios. Nu era deci vorba decât de o strălucire înșelătoare. Să ne amintim că întotdeauna încercările sunt cele care spulberă aparențele și descoperă adevărata stare a inimii. Cruzimea (v. 3), lipsa totală a milei (v. 4), egoismul odios conducând la fapte dintre cele mai oribile (v. 10), iată ce apare acum în toată goliciunea la acești locuitori ai Ierusalimului. Dumnezeu le dezvăluie adâncul inimii, iar focul judecății Sale nu cruță nimic din falsa lor evlavie.

Corupția în Israel a pus stăpânire chiar și pe nazirei, cu alte cuvinte, pe aceia care (precum creștinii astăzi) trebuia să se distingă prin curăția purtării lor și printr-o punere deoparte în totul pentru Dumnezeu. Ei sunt în culmea decadenței: „nu mai sunt recunoscuți pe străzi” (v. 8). Nimic nu-i mai face să se deosebească de ceilalți locuitori nenorociți ai Ierusalimului! În ce ne privește, să ne punem întrebarea în ce măsură purtarea noastră în mijlocul lumii ne face recunoscuți ca fiind cu adevărat puși deoparte pentru Domnul. Iar cât despre cei care aveau misiunea să vegheze asupra poporului, și anume profeții și preoții săi, aceștia vărsaseră sângele celor dreți (v. 13). Ieremia era foarte îndreptățit să confirme aceasta: o știa din experiență (Ieremia 26.8). „Sfârșitul nostru a venit” spun întristații poporului (v. 18) după ce așteptaseră inutil un „ajutor zadarnic” și constataseră că nimeni nu-i putea salva (v. 17). Ei bine, este momentul ca Dumnezeu să declare: „Pedeapsa nelegiurii tale s-a împlinit” (v. 22; comp. cu Isaia 40.1,2). Va fi rândul Edomului să sufere pedeapsa. Și întotdeauna este așa: când este cert că nimic nu ne poate ajuta și că suntem la capătul puterilor, atunci este momentul ca Dumnezeu să intervină în suveranitatea Lui și să ne elibereze.

În această ultimă plângere, „rămășița” poporului își face o tristă și umiltoare descriere a stării sale, fără să ascundă nimic. Nu numai părinții lor (v. 7), ci ei înșiși au păcătuit și suferă pedeapsa (v. 16). Aici trebuie să ajungă atât un necredincios, cât și un credincios care a căzut într-o greșeală. Cu siguranță, toți cunoaștem din experiență lucrarea penibilă pe care Dumnezeu trebuie s-o îplinească în conștiințele noastre, în calea căreia mândria noastră se așază deseori ca un obstacol. Dar, spre deosebire de cei necăjiți din acest capitol (v. 22), în clipa când noi ne mărturisim păcatele, știm că Dumnezeu ne-a iertat deja, pe baza lucrării Domnului Hristos. Totuși, aceste versete, ca de altfel întreaga carte, ne prezintă mai cu seamă aspectele păcatului colectiv. Și ne ducem cu gândul la răul care s-a extins în Biserică asemenea aluatului, la mondenitate, la falimentul care a rezultat din aceasta și ale cărui jalnice efecte morale sunt la fel de lamentabile precum tabloul acestui capitol. O, dacă am fi preocupați de gloria Domnului, nu am putea rămâne indiferenți în fața unei așa dezolante stări a lucrurilor. Să ne dea El inimi cu adevărat smerite, dar totodată încrezătoare într-un Dumnezeu care nu Se schimbă niciodată (v. 19).

clickbible.org